อิทธิพลของพระคัมภีร์ไบเบิลต่อภาษาอังกฤษ

The Bible's Influence on the English Language

แดงต้อย มาลาสิทธิ์

Daengtoi Malasit

บทคัดย่อ

พระคัมภีร์ไบเบิลเป็นแหล่งที่มาของถ้อยคำสำนวนที่ใช้กันอยู่ในภาษาอังกฤษปัจจุบันทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน โดยที่ผู้ใช้ภาษาส่วนใหญ่ (โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติ) ไม่ทราบว่าสำนวนภาษาที่ใช้พูดหรือเขียนอยู่นั้นมาจากหนังสือสำคัญทางคริสต์ศาสนา ดังนั้นบทความนี้จึงขอคัดสรรสำนวนภาษาอังกฤษจากพระคัมภีร์ไบเบิลที่ใช้กันแพร่หลาย พร้อมทั้งเล่าเรื่องราวเบื้องหลังสำนวนเหล่านั้น เพื่อที่ผู้ไม่เคยอ่านพระคัมภีร์ไบเบิลจะเข้าใจความหมายได้ชัดเจน และนำสำนวนนั้น ๆ ไปใช้ให้ตรงกับเป้าหมายที่ต้องการสื่อยิ่งขึ้น

Abstract

The Bible has become one of the main resources for phrases and expressions in contemporary English usage. Some have become obsolete but still many phrases are being used without the users being aware of their biblical origin. The purpose of this article, therefore, is to throw light on the impact of the holy scriptures on common English expressions whose meaning will be explained along with a short biblical background information.

เป็นที่ทราบกันดีว่า ถ้าจะเรียนภาษาอังกฤษให้เก่งต้องเป็นนักอ่านหนังสือนานาประเภทนอกจากจะให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แล้วยังช่วยเพิ่มพูนคำศัพท์และสำนวน และในบรรดาแหล่งที่มาของสำนวนและศัพท์ในภาษาอังกฤษคือพระคัมภีร์ไบเบิล คำพูดที่คุ้นหู เช่น God save the king ก็ดี หรือ good for nothing ก็ดี ล้วนเป็นข้อความมาจากพระคัมภีร์ไบเบิลทั้งสิ้น ดังนั้นในบทความนี้จะเสนอบทบาทของเรื่องราวจากพระคัมภีร์ไบเบิลที่มีต่อสำนวนอังกฤษที่ใช้กันเป็นประจำ พระคัมภีร์ไบเบิลฉบับภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ประกอบการอ้างอิงคือฉบับ King James Version หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Authorized Version (AV.) และฉบับ Good News Bible (GNB.) และในภาคผนวก ก จะเป็นรายชื่อหนังสือของภาคพันธสัญญาเดิม (The Old Testament) และภาคพันธสัญญาใหม่ (The New Testament) ซึ่งประกอบกันเป็นพระคัมภีร์ไบเบิล

สำนวนอังกฤษที่มาจากภาคพันธสัญญาเดิม (The Old Testament)

1. Let there be light

สำนวนนี้มาจาก Genesis ซึ่งเป็นหนังสือเล่มแรกของพระคัมภีร์ไบเบิลอยู่ในภาคพันธสัญญาเดิม มีความหมายว่าจงเกิดความสว่าง (light) พระเจ้าประทานความสว่างทางปัญญาให้แก่โลกเป็นสิ่งแรก แสงนี้มิใช่แสงของดวงอาทิตย์หรือดวงจันทร์ เนื่องจากดาวทั้งสองดวงนี้ถูกสร้างขึ้นในวันที่ 4 (พระเจ้าทรงใช้เวลา 6 วันในการสร้างสรรพสิ่งในโลกและทรงหยุดพักในวันที่ 7) ดังนั้นคำว่าแสงสว่างนี้จึงมีความหมายเชิงสัญลักษณ์คือ ความฉลาดรอบรู้ ความสว่างแห่งปัญญา ความเจริญ ตลอดจนความดีงาม สำนวนนี้จึงมีความหมายลึกซึ้งและมีน้ำหนักมากเนื่องจากเป็นพระดำรัสของพระเจ้า

And God said, Let there be light: and there was light (AV. Gen 1: 3)

มีผู้นำสำนวนนี้ไปใช้ในงานโฆษณาสินค้าเครื่องไฟฟ้า เพื่อแสดงว่าสินค้าของเขามิใช่ธรรมดา (ดูภาคผนวก ข)

2. to be tempted to eat the forbidden fruit

หมายถึงความต้องการในของต้องห้าม ภาษาไทยก็มีสำนวนคล้ายกันคือ ยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ เป็นเรื่องราวเมื่อตอนพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์คู่แรกและสวนอีเดนซึ่งเปรียบได้กับแดนสุขาวดี เพราะมนุษย์อยู่อย่างสุขสบายทุกอย่าง แต่ในสวนนี้มีต้นไม้แห่งความรู้ดีรู้ชั่ว ซึ่งพระเจ้าทรงสั่งห้ามมนุษย์แตะต้องผลไม้ของต้นไม้นี้ ถ้าฝ่าฝืนคำสั่ง มนุษย์ต้องตาย

But of the tree of knowledge of good and evil, thou shalt not eat of it: for in the day that thou eatest thereof thou shalt surely die (AV. Gen 2: 17)

แต่ด้วยความอยากรู้อยากเห็น มนุษย์จึงละเมิดคำสั่งกินผลไม้นี้เพราะต้องการมีความรู้ สัญลักษณ์ของ forbidden fruit หรือ fruit of knowledge นี้ในปัจจุบันคือรูปผลแอปเปิลแหว่ง ดังที่เป็นเครื่องหมายการค้าของบริษัทคอมพิวเตอร์แห่งหนึ่ง

3. to return to the dust

สำนวนนี้คือการลงโทษของพระเจ้าให้มนุษย์ต้องตายและกลับไปสู่สภาพของธุลีดิน การที่มนุษย์บังอาจฝ่าฝืนคำสั่งของพระเจ้าโดยกินผลไม้ต้องห้าม มนุษย์จึงต้องรับโทษแห่งการไม่เชื่อฟัง ในเมื่อพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์จากผงธุลีดิน ดังนั้นการกลับไปสู่สภาพเดิมก็คือความตายนั่นเอง ในพิธีฝังศพของชาวคริสต์ พระผู้ทำพิธีจะกล่าวข้อความว่า ...for dust thou art, and unto dust shalt thou return (AV. Gen 3: 19)

4. to have the mark of Cain

สำนวนนี้หมายถึงตราบาป เป็นเครื่องหมายที่พระเจ้าตราไว้ที่หน้าผากของเคน (Cain) ผู้ได้ชื่อว่าเป็นฆาตกรคนแรกของโลก เขาเป็นลูกชายคนโตของอดัม

(Adam) และอีฟ (Eve) และเป็นคนเจ้าอารมณ์ เมื่อเขาเห็นว่าพระเจ้าโปรดเครื่องสังเวยของอาเบล (Abel) น้องชาย มากกว่าของเขา เคนถึงกับลวงน้องไปฆ่าด้วยความอิจฉา เมื่อพระเจ้าทรงทราบเรื่องจึงทรงลงโทษเคนด้วยการขับเขาออกจากสังคม ให้เป็นผู้ร่อนเร่ไปแต่ลำพังและเป็นที่รู้กันไปทั่วถึงความชั่วร้ายของเขาเพราะมีเครื่องหมายเป็นตราบาปติดตัว และเครื่องหมายนี้ยังเป็นเครื่องป้องกันมิให้คนที่รังเกียจมาทำร้ายเคนอีกด้วย

And the Lord set a mark upon Cain, lest any finding him should kill him (AV. Gen 4: 15)

5. to raise Cain

หมายถึงการก่อความอึกทึกเดือดร้อนวุ่นวาย ชื่อเคนจะมีความหมายไปในทางลบเสมอเพราะความเป็นคนเจ้าโทสะ บางครั้งในภาษาพูดจะใช้ว่า to raise hell ดังตัวอย่างประโยคที่ว่า He'll raise hell if we don't finish on time. (Oxford Idioms Dictionary)

6. my brother's keeper

And the Lord said unto Cain, Where is Abel thy brother? And he said, I know not: Am I my brother's keeper? (AV. Gen 4: 9)

เมื่อพระเจ้าถามเคนว่าอาเบลอยู่ที่ใด เคนกลับตอบปฏิเสธเป็นเชิงปัดความรับผิดชอบว่าเขาจะต้องเป็นผู้คอยดูแลน้องด้วยหรือ ซึ่งคำตอบคือใช่ พระเจ้าทรงต้องการให้ทุกคนมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ มีความเป็นเพื่อนกัน ซึ่งความเป็นเพื่อนนี้คือสิ่งมีค่ายิ่งที่พระเจ้าประทานแก่มนุษย์ เพราะต้องการให้อาดัมมีเพื่อนจึงทรงสร้างอีฟ ในทางตรงกันข้ามการปราศจากเพื่อน การต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยว จึงเป็นการลงโทษที่ทารุณและเป็นบทลงโทษที่พระเจ้าทรงใช้กับมนุษย์ ผู้ไม่เห็นคุณค่าของความเป็นเพื่อน

7. man cannot live on bread alone

เป็นสำนวนที่พระเยซูคริสต์ตอบโต้คำท้าทายของซาตานที่พยายามพูดชักชวน

ให้พระองค์เกิดความทะนงและใช้อำนาจที่พระเจ้าประทาน (หลังจากพระองค์ได้รับการล้างบาป) เสกก้อนหินให้กลายเป็นขนมปัง ทั้ง ๆ ที่ทรงอดอาหารมา 40 วัน 40 คืน

The scripture says, "Man cannot live on bread alone, but needs everyword that God speaks." (GNB. Mt 4: 4)

ข้อความนี้เน้นความสำคัญของคำสอนของพระเจ้าว่าเป็นอาหารที่ทำให้จิตใจมนุษย์อิ่มเอมได้ดีกว่าอาหารที่รับประทานเพียงอิ่มท้อง คำสอนคืออาหารใจที่ทำให้มนุษย์มีชีวิตเป็นอมตะได้

8. before the flood หรือ since the flood (Gen)

คำว่า flood ในที่นี้หมายถึงเหตุการณ์น้ำท่วมโลกครั้งใหญ่ในสมัยโนอาร์ (Noah) มนุษย์ในระยะนั้นประพฤติตัวเลวลงและทำความชั่วต่าง ๆ นานา จนพระเจ้าเสียพระทัยที่สร้างมนุษย์ขึ้นมา ดังนั้นจึงทรงคิดทำลายล้างมนุษย์ให้หมดโลก แต่เนื่องจากโนอาร์และครอบครัวเป็นคนดีในหมู่คนชั่ว พระองค์จึงทรงไว้ชีวิตพวกเขา โดยทรงสั่งให้โนอาร์ต่อเรือลำใหญ่เพื่อเป็นที่อาศัยเมื่อเกิดวาตภัย เมื่อน้ำลดโนอาร์และครอบครัวเป็นมนุษย์กลุ่มเดียวที่เหลืออยู่และเป็นบรรพบุรุษของมนุษย์โลกในปัจจุบัน เรื่องของโนอาร์และน้ำท่วมโลกนี้อยู่ในหนังสือปฐมกาล สำนวนนี้หมายถึง ความโบราณ เก่าแก่ หรือถ้าใช้ในเชิงประชดประชันก็แปลว่า เชยเต็มที

9. to become a scapegoat

หมายถึงแพะรับบาป ความหมายนี้มาจากพิธีกรรมเกี่ยวกับการไถ่บาปของชาวยิว โดยที่พระจะนำแพะมาสองตัว ตัวหนึ่งจะถูกฆ่าเพื่อเป็นเครื่องสังเวยต่อพระเจ้า ส่วนตัวที่สองจะถูกนำเข้าพิธีรับบาปของผู้อื่น โดยพระจะเอามือจับที่เขาทั้งสองของแพะและเอ่ยถึงบาปทั้งมวลของชาวยิว เมื่อกล่าวเสร็จก็จะปล่อยแพะให้หนี (escape) หายเข้าทะเลทรายไป จึงเป็นที่มาของคำว่า scapegoat หรือแพะรับบาป ดังนั้นใครก็ตามที่ถูกกล่าวหาโดยมิได้ทำความผิดจึงเปรียบเหมือนแพะตัวนี้

He shall put both his hands on the goat's head and confess over it all the evils, sins and rebellions of the people of Israel, and so transfer them to the goat's head. Then the goat is to be driven off into the desert... The goat will carry all their sins away with him into some uninhabited land (GNB. Lev 16: 21)

10. apple of one's eye

หมายถึงผู้ที่เป็นที่รักหรือโปรดปราน ในที่นี้หมายถึงชาวอิสราเอลทั้งหลายผู้เป็นที่รักของพระเจ้า ด้วยเหตุดังนี้ชาวอิสราเอลมักเรียกเผ่าพันธุ์ของตนว่าเป็น "The chosen people"

He found him in a desert land, and in the waste howling wilderness; he led him about, he instructed him, he kept him, as the apples of his eye (AV. Deut 32: 10)

คำว่า him ในที่นี้หมายถึงชาวอิสราเอล

11. a drop in a bucket

วลีนี้เน้นความด้อยค่าของน้ำเพียงหยดเดียวเมื่อเทียบกับน้ำในถังหรือน้ำในมหาสมุทร

Behold, the nations are as a drop of a bucket and are counted as the small dust of the balance: behold, he taketh up the isles as a very little thing (AV. Is 40: 15)

Isaiah ประกาศกของชาวยิวในขณะนั้นกำลังเตือนให้ชาวยิวอ่อนน้อมถ่อมตน เพราะในสายตาของพระเจ้าแล้ว บรรดาชาติมหาอำนาจทั้งหลายมิได้ยิ่งใหญ่ตามที่คิด และไร้ความหมายเมื่อเทียบกับอำนาจและอานุภาพของพระเจ้าซึ่งยิ่งใหญ่ดุจน้ำในมหาสมุทร

12. an eye for an eye

สำนวนนี้แปลว่า กฎเหล็ก (harshness) ระบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน นี้เป็นกฎที่ชาวอิสราเอลยึดถือเป็นแนวทางในการปกครองประเทศ

eye for eye, tooth for tooth, hand for hand, foot for foot (GNB. Ex 21: 24)

13. nothing new under the sun

ไม่มีอะไรใหม่ภายใต้ดวงอาทิตย์ ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบันล้วนแต่เคยเกิดมาแล้วในอดีต สำนวนนี้มาจากข้อคิดของนักปราชญ์ในหนังสือ *Ecclesiastes* ที่ค่อนข้างมองโลกและชีวิตไปในเชิงลบ

The thing that hath been, it is that which shall be; and that which is done is that which shall be done: and there is no new thing under the sun. (AV. Ecc 1: 9)

14. Your days are numbered

หมายถึงวาระสุดท้ายถูกกำหนดไว้แล้ว มาจากบทสวดในหนังสือ Psalm (เพลงสดุดี) ความว่า

So teach us to number our days, that we may apply our hearts unto wisdom. (AV. Ps 90: 18)

เป็นคำเตือนให้มนุษย์ใช้เวลาในแต่ละวันเหมือนเป็นวันสุดท้ายของชีวิต โดยอยู่อย่างมีสติและใช้ปัญญาเป็นเครื่องนำทาง

15. the fat of the land

สำนวนนี้หมายถึงชีวิตที่สมบูรณ์พูนสุข มาจากเหตุการณ์ที่ฟาโรห์แห่งอียิปต์ยินดีที่จะให้บรรดาพี่น้องของโจเซฟ (Joseph) อพยพหนีภัยแล้งเข้ามาอยู่อย่างสุขสบายในอียิปต์ โจเซฟเป็นชาวยิวที่มาช่วยฟาโรห์เตรียมแผนป้องกันภัยแล้งและความอดอยาก ฟาโรห์โปรดปรานโจเซฟที่ทำงานได้ผลดีจึงทรงเผื่อแผ่ความเมตตามายังพี่น้องของเขาด้วย

And take your father and your households, and come unto me: and I will give you this good of the land of Egypt, and you shall eat the fat of the land. (AV. Gen 45: 18)

คำว่า fat หมายถึง สิ่งที่ดีที่พึงหาได้หรือการอยู่ดีกินดี

16. by the skin of one's teeth

หมายถึง การรอดมาได้อย่างหวุดหวิด เป็นคำรำพันของโจบ (Job) ผู้เป็นคนดีที่ต้องเผชิญทุกข์แสนสาหัสโดยที่เขามิได้กระทำผิดต่อพระเจ้าเลย เขาต้องสูญเสียลูกและทรัพย์สมบัติ อีกทั้งตนเองต้องเป็นโรคร้าย เขาไม่เข้าใจเคราะห์กรรมครั้งนี้ โจบหารู้ไม่ว่าเขากำลังถูกพระเจ้าทดสอบว่าศรัทธาของเขาที่มีต่อพระเจ้ามั่นคงเพียงใด

My bone cleaveth to my skin and to my flesh, and I am escaped with the skin of my teeth (AV. Job 19: 20)

ในภาษาอังกฤษสำนวนนี้มักจะหมายถึงผู้ที่รอดพ้นมาจากสถานการณ์ที่ล่อแหลมได้อย่างเฉียดฉิว

We thought we'd miss the plane, but in the end we caught it by the skin of our teeth. (Oxford Idioms Dictionary)

17. a writing on the wall

I can see the writing on the wall มีความหมายเหมือน I guess something bad is going to happen. หรือลางร้าย สำนวนนี้มาจากเรื่องของดาเนียล (Daniel) ซึ่งเป็นชาวยิวที่มีศรัทธาหนักแน่นต่อพระเจ้า เขาสามารถทำนายนิมิตที่เกิดขึ้นในงานเลี้ยงของกษัตริย์ Belshazzar แห่งบาบิโลน นิมิตนั้นเป็นลักษณะของมือลึกลับเขียนอักษรบนกำแพง ซึ่งดาเนียลสามารถแปลได้ความว่าหายนะกำลังจะมาสู่อาณาจักรบาบิโลนและตัวกษัตริย์เองก็จะถูกปลงพระชนม์

Suddenly a human hand appeared and began writing on the plaster wall of the palace. (GNB. Dan 5: 5)

18. manna from heaven

And had rained down manna upon them to eat, and had given them of the corn of heaven. (AV. Ps 78: 24)

หมายถึงโชคที่ได้รับโดยไม่คาดฝัน ดังเช่นชาวอิสราเอลได้รับอาหารที่พระเจ้าทรงโปรดให้ร่วงลงมาจากท้องฟ้าขณะกำลังเดินทางร่อนเร่และใกล้

อดตายอยู่ในทะเลทรายหลังการหนีออกจากอียิปต์ **manna** เป็นขนมปังชนิดหนึ่งมีลักษณะบางและกรอบ ในความหมายปัจจุบันสำนวนนี้หมายถึงลาภลอย

That cheque for £1000 from my aunt came like manna from heaven as I had three or four big bills to pay. (Oxford Idioms Dictionary)

19. my cup runneth over

หมายถึงพรอันล้นเหลือที่พระเจ้าประทานแก่คนของพระองค์ ในภาษาอังกฤษสมัยใหม่มักจะมีความหมายเพียงว่ามีความสุขจนท่วมท้น ดังคำกล่าวที่ว่า My cup runneth over with love. ซึ่งมาจากเพลง 'My Cup Runneth Over' ของ George Jones

Thou preparest a table before me in the presence of mine enemies: thou annointest my head with oil; my cup runneth over (AV. Ps 23: 5)

20. God save the king

เป็นข้อความที่คุ้นหูยกย่องผู้ที่เป็นกษัตริย์ เป็นการย้ำว่ากษัตริย์เป็นผู้ที่ได้รับการปกป้องคุ้มครองจากพระเจ้า เมื่อชาวยิวต้องการมีกษัตริย์เพื่อเป็นผู้นำพระเจ้าทรงเลือก **Saul** ให้เป็นกษัตริย์องค์แรก และพระเจ้าจะคอยปกป้องเขาตราบเท่าที่เขาทำหน้าที่และเชื่อฟังพระองค์ God save the king or queen เทียบเท่าทรงพระเจริญนั่นเอง

And Samuel said to all the people, See ye him whom the Lord hath chosen, that there is none like him among all the people? And all the people shouted, and said, God save the king. (AV.1 Sam 10: 24)

สำนวนอังกฤษที่มาจากภาคพันธสัญญาใหม่ (The New Testament)

1. a good Samaritan

หมายถึงคนใจบุญผู้ช่วยเหลือคนตกทุกข์ได้ยาก (philanthropist) พวกนี้จะไม่เลือกว่าคนที่กำลังคบหานั้นจะเป็นชนชาติเกี่ยวข้องกับตนหรือไม่ ใน Luke 10: 30-37 พระเยซูตรัสสรรเสริญชาว Samaritan ที่หยุดช่วยเหลือคนบาดเจ็บที่นอนอยู่ข้างทาง โดยก่อนหน้านี้มีพระยิวผ่านมาแต่ไม่สนใจที่จะช่วยเหลือ

2. to cast pearls before swine

หมายถึงการให้ของมีค่าแก่ผู้ไม่คู่ควร คล้ายสำนวนไทย ไก่ได้พลอย หรือวานรได้แก้ว

Give not that which is holy unto the dogs, neither cast ye your pearls before swine, lest they trample them under their feet... (AV. Mt 7: 6)

She decided not to buy the most expensive wine for dinner, thinking that would be casting pearls before swine. (Oxford Idioms Dictionary)

3. a wolf in sheep's clothing

สุนัขป่าในคราบของลูกแกะ เป็นคำเตือนของพระเยซูให้บรรดาสาวกระวังพวกประกาศก (prophet) จอมปลอม

Beware of false prophets, which come to you in sheep's clothing, but inwardly they are ravening wolves. (AV. Mt 7: 15)

He certainly seems harmless enough, but is he a wolf in sheep's clothing? (Oxford Idioms Dictionary)

4. to turn the other cheek

หมายถึงการไม่คิดแค้นและให้อภัยแก่ศัตรู เป็นคำสอนที่เน้นความประนีประนอม ไม่สร้างศัตรู ที่พระเยซูสั่งสอนบรรดาสาวกทั้ง 12 คน ให้ใช้ความประนีประนอมและไม่ตอบโต้

You have heard that it was said "An eye for an eye, and a tooth for a tooth". But now I tell you: do not take on someone who wrong you. If anyone slaps you on the right cheek, let him slap your left cheek too. (GNB. Mt 5: 38-39)

5. the blind leading the blind

สำนวนที่คล้ายสำนวนไทย เตี้ยอุ้มค่อม เป็นข้อความที่พระเยซูคริสต์วิจารณ์พระยิวที่ไม่รู้หลักคำสอนจริงแล้วแสร้งทำตนเป็นผู้รู้และบังอาจชี้ทางให้แก่ชาวบ้าน ในความคิดของพระเยซู พระยิวพวกนี้เป็นผู้มืดบอดทางจิตใจ และจะทำให้ประชาชนที่หลงเชื่อตกหุบเหวแห่งความทุกข์ ดังเช่นคนตาบอดนำทางคนตาบอดด้วยกันย่อมพลาดพลั้งทั้งคู่

Let them alone; they be blind leaders of the blind. And if the blind lead the blind shall fall into the ditch. (AV. Mt 15: 14)

6. the end of the world

It's not the end of the world. ดูจะเป็นคำพูดปลอบใจเวลามีทุกข์ หนังสือ Matthew มีข้อความอธิบายว่าพระเยซูคริสต์จะอยู่กับมนุษย์จนถึงวันสิ้นโลก

Teaching them to observe all things whatsoever I have commanded you and, lo, I am with you always, even unto the end of the world. Amen (AV. Mt 28: 20)

7. a thorn in the flesh

หมายถึงหอกข้างแคร่ในสำนวนไทย อุปสรรคเป็นเครื่องเตือนเราให้เห็นความ

ทุกข์ที่แฝงอยู่ในชีวิต หนามที่ตำฝังอยู่ในเนื้อจะทำให้เราระวังไม่ไปแตะตรงแผลนั้น เพราะจะเจ็บเหมือนนอนบนแคร่ที่มีหอกเสียบอยู่ข้าง ๆ ถ้านอนไม่ระวังก็อาจจะเจ็บตัวได้ สำนวนนี้เป็นการให้สติมนุษย์ให้รู้จักเจียมตนไม่ประมาทหรือทะนงตนว่าเก่ง ดังที่ **Paul** สาวกคนสำคัญกล่าวเตือนสติตนเองว่า

And lest I should be exalted above measure through the abundance of the revelations, there was given to me a thorn in the flesh, the messenger of Satan to buffet me, lest I should be exalted above measure. (AV. 2 Cor 12: 7)

สำนวนนี้ในปัจจุบันจะหมายถึงสิ่งหรือบุคคลที่ก่อความรำคาญ หรือสิ่งที่เป็นอุปสรรค

This patient is a real thorn in my side. He's always complaining of feeling ill and I can never find anything wrong with him. (Oxford Idioms Dictionary)

8. good for nothing

สำนวนนี้แปลว่าไร้คุณค่าหรือไม่เข้าท่า (worthless)

Ye are the salt of the earth: but if the salt have lost his savor, wherewith shall it be called? it is thenceforth good for nothing, but to be cast out, and to be trodden under foot of men. (AV. Mt 5: 13)

9. the spirit is willing but the flesh is weak

เป็นคำภาวนาของพระเยซูคริสต์ ทรงสวดอ้อนวอนขอความเข้มแข็งทั้งจิตและกาย ทรงมีความตั้งใจที่จะช่วยปลดเปลื้องบาปให้แก่มวลมนุษย์อย่างแท้จริง แต่ก็ทรงลังเลเมื่อนึกถึงความทรมานทางกาย สำนวนนี้มักถูกใช้ในสถานการณ์ที่ผู้พูดไม่แน่ใจว่าจะรับศึกได้เพียงใด

Keep watch and pray that you will not fall into temptation. The spirit is willing, but the flesh is weak. (GNB. Mt 26: 41)

10. A Judas' kiss

หมายถึงการทรยศด้วยการจูบ Judas Iscariot เป็นสาวกที่ทรยศต่อพระเยซูคริสต์ เขาพาพวกพระยิวมาจับพระองค์โดยจะส่งสัญญาณว่า เมื่อเขาเข้าไปจูบใคร คนนั้นคือพระเยซูคริสต์ และคำว่า a Judas หมายถึงคนทรยศ

11. blood money

วลีนี้หมายถึงเงินสกปรกหรือเงินเปื้อนเลือด เป็นเงินที่ Judas ได้เป็นค่าจ้างในการชี้ตัวพระเยซูคริสต์ เมื่อ Judas รู้ข่าวการถูกลงโทษของพระเยซูคริสต์ เขารู้สึกสำนึกผิดและเอาเงิน 30 เหรียญไปคืนหัวหน้าพระชาวยิว แต่พวกพระไม่ยอมรับคืนและเรียกเงินนี้ว่า blood money เงินจำนวนนี้ต่อมาพระยิวนำไปซื้อสุสานสำหรับฝังศพผู้ที่มิใช่ชาวยิว สุสานนี้เรียกว่า Field of Blood

12. filthy lucre

Lucre แปลว่าการทำกำไร (profit) ดังนั้น filthy lucre จึงหมายถึงรวยด้วยวิธีสกปรกและรวยอย่างมีเงื่อนงำ อาจเป็นเงินที่ได้มาจากการฉ้อโกงหรือหามาอย่างไร้คุณธรรม ในพระคัมภีร์ไบเบิลวลีนี้จะกล่าวพาดพิงถึงพระที่ไม่รู้ธรรมะจริงแต่สอนชาวบ้านเพื่อเงิน เพราะเมื่อคนฟังศรัทธาก็จะบริจาคเงิน ในคำสอนของ Sr. Paul กล่าวว่า พระที่ดีควรมีความประพฤติดังนี้

A bishop then must be blameless, the husband of one wife, vigilant, sober, of good behavior, given to hospitality, apt to teach; Not given to wine, no striker, not greedy of filthy lucre; but patient, not a brawler, not covetous;... (AV. Tim 3: 3-4)

13. You can't take it with you

มาจากสำนวนในพระคัมภีร์ที่ว่า we can carry nothing out ข้อคิดของสำนวนนี้คือ สมบัตินอกกายเมื่อตายแล้วก็เอาไปไม่ได้ แต่ศรัทธาที่อยู่ในจิตใจจะเป็นสิ่งที่ติดไปกับเรา คนที่มีศรัทธาหนักแน่นคือคนรวยที่แท้จริง (ดูภาคผนวก ข)

For we brought nothing into this world, and it is certain we can carry nothing out. (AV. Tim 6: 7)

14. the prodigal son, (Luke 15: 11-32)

แปลว่าลูกล้างผลาญ เป็นเรื่องในนิทานคติธรรม (parable) ที่พระเยซูคริสต์ทรงเล่าเพื่อชี้ให้เห็นว่า คนบาปที่กลับใจควรได้รับการต้อนรับด้วยความยินดีเพราะเหมือนตายแล้วเกิดใหม่ เรื่องมีอยู่ว่าเศรษฐีคนหนึ่งมีลูกชายสองคน คนโตช่วยพ่อทำกิจการอย่างขยันขันแข็ง ส่วนคนเล็กเกียจคร้านอีกทั้งยังขอแบ่งสมบัติจากพ่อและออกจากบ้านไปใช้ชีวิตอย่างไร้สาระ จนเงินทองหมด เขาต้องอยู่อย่างอดอยากในสภาพที่เลวกว่าคนใช้ที่บ้านพ่อ ต่อมาเขาสำนึกได้ว่าใช้ชีวิตในทางที่ผิดและคิดกลับไปหาพ่อเพื่อขอเป็นคนรับใช้ที่บ้าน พ่อเมื่อเห็นลูกกลับมาก็ดีใจเลี้ยงต้อนรับใหญ่โตจนลูกคนโตนึกโกรธ พ่อจึงให้สติว่าควรจะยินดีที่น้องกลับมาเป็นคนใหม่ คติธรรมนี้อยู่ในหนังสือ Luke บทที่ 15 (ดูภาคผนวก ข)

15. safe and sound, lost and found

สำนวนที่ใช้กันจำเจ (cliché) ทั้งสองสำนวนนี้อยู่ในนิทานคติธรรมเรื่อง the prodigal son เช่นกัน การที่ลูกชายคนเล็กกลับมาบ้านอย่างปลอดภัยและเหมือนตายแล้วเกิดใหม่ จะอยู่ในคำพูดของคนรับใช้ที่เล่าถึงเหตุผลของการจัดงานเลี้ยงใหญ่ในบ้านให้ลูกชายคนโตของเศรษฐีฟังว่า

'Your brother has came back home,'... and your father has killed the prize calf because he got him back safe and sound.

ลูกชายคนโตไปต่อว่าพ่อที่ไม่เคยจัดเลี้ยงให้เขาทั้ง ๆ ที่เขาทำงานให้พ่อมาตลอด พ่อจึงอธิบาย ว่า "My son, the father answered, "you are always here with me, and everything I have is yours. But we had to celebrate and be happy, because your brother was dead, but now he is alive; he was lost, but now he has been found."" (Luke 15: 27-32)

ในปัจจุบัน lost and found จะเป็นที่รู้จักในนามของแผนกรับฝากของตามสนามบินหรือสถานีรถไฟ

16. to wash your hands of something

หมายถึงการปัดความรับผิดชอบ หรือไม่ขอยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมใด ๆ ดังที่ Pilate ผู้ปกครองชาวโรมันหลบเลี่ยงที่จะเป็นผู้ออกคำสั่งประหารชีวิตพระเยซูคริสต์ และผลักภาระไปให้แก่ชาวยิวทั้งมวล การล้างมือเป็นสัญลักษณ์ของการไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

When Pilate saw that it was no use to go on... he took some water, washed his hands in front of the crowd, and said "I am not responsible for the death of this man! This is your doing!" (GNB. Mt 27: 24-25)

สำนวนนี้เป็นการปัดความรับผิดชอบ After the way she's behaved, I'm never going to help her again! I wash my hands of her! (Oxford Idioms Dictionary)

สำนวนที่ยกมาทั้งหมดนี้เปรียบเหมือนน้ำหยดหนึ่งในมหาสมุทร (a drop in a bucket) หรือเศษเสี้ยวของความรู้เกี่ยวกับบทบาทของพระคัมภีร์ไบเบิลต่อศัพท์สำนวนภาษาอังกฤษ ยังมีคำศัพท์และสำนวนอีกมากมายที่รอให้ผู้อ่านค้นหาด้วยตนเองโดยการเริ่มอ่านพระคัมภีร์ไบเบิล

บรรณานุกรม

Achtemeier, P.J., gen. (ed.) (1985). *Harper's Bible Dictionary.* San Francisco: Harper and Row.

Black, M. and Rowley, H.H. (eds.) (1967). *Peake's Commentary on the Bible.* London: Thomas Nelson.

Bruce, M.M. and Coogan, M.D. (eds.) (1993). *The Oxford Companion to the Bible.* New York: Oxford University Press.

Dake, F.J. (1992). *Dake's Annotated Reference Bible.* Georgia: Bible Sales.

Evan, I.H. (ed.) (1977). *Brewer's Dictionary of Phrase and Fable.* London: Cassell and Co. Ltd.

Good News Bible. (1967). London: A Bible Society Publication.

Holy Bible: King James Version. (1984). U.S.A.: Elm Hill Press.

Oxford Idioms Dictionary New Edition. (2001). Oxford: Oxford University Press.

Roberts, J. (1999). *Bible Facts.* New York: Barnes and Noble.

Speake, J. (ed.) (1999). *The Oxford Dictionary of Idioms.* Oxford: Oxford University Press.

แดงต้อย มาลาสิทธิ์. (2547). **อิทธิพลของพระคัมภีร์ไบเบิลต่อวรรณกรรมตะวันตก.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่. (1971). กรุงเทพมหานคร: สมาคมพระคริสตธรรมไทย.

ภาคผนวก ก

พระคัมภีร์ไบเบิลประกอบด้วยหนังสือหลายเล่มซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นสองภาคใหญ่ ๆ ภาคแรกเรียกว่าภาคพันธสัญญาเดิม (The Old Testament) ภาคหลังเรียกภาคพันธสัญญาใหม่ (The Nee Testament) ในแต่ละภาคจะประกอบด้วยหนังสือดังมีรายชื่อต่อไปนี้

The Old Testament

	ชื่อเต็ม	ชื่อย่อ	ชื่อในภาคภาษาไทย
1)	Genesis	Gen	ปฐมกาล
2)	Exodus	Ex	อพยพ
3)	Leviticus	Lev	เลวินิติ
4)	Numbers	Num	กันดารวิถี
5)	Deuteronomy	Deut	เฉลยพระธรรมบัญญัติ
6)	Joshua	Josh	โยชูวา
7)	Judges	Judg	ผู้วินิจฉัย
8)	Ruth	Ruth	นางรูธ
9)	1 Samuel	1 Sam	ซามูเอลฉบับที่หนึ่ง
10)	2 Samuel	2 Sam	ซามูเอลฉบับที่สอง
11)	1 Kings	1 Kgs	พงศ์กษัตริย์ฉบับที่หนึ่ง
12)	2 Kings	2 Kgs	พงศ์กษัตริย์ฉบับที่สอง
13)	1 Chronicles	1 Chr	พงศาวดารฉบับที่หนึ่ง
14)	2 Chronicles	2 Chr	พงศาวดารฉบับที่สอง
15)	Ezra	Ezra	เอสรา
16)	Nehemiah	Neh	เนหะมีย์
17)	Esther	Esth	เอสเธอร์
18)	Job	Job	โจบ

	ชื่อเต็ม	ชื่อย่อ	ชื่อในภาคภาษาไทย
19)	Psalms	Ps	เพลงสดุดี
20)	Proverbs	Prov	สุภาษิต
21)	Ecclesiastes	Ecc	ปัญญาจารย์
22)	Song of Songs	Song	บทเพลงซาโลมอน
23)	Isaiah	Is	อิสยาห์
24)	Jeremiah	Jer	เยเรมีห์
25)	Lamentations	Lam	เพลงคร่ำครวญ
26)	Ezekiel	Ezek	เอเสเคียล
27)	Daniel	Dan	ดาเนียล
28)	Hosea	Hos	โฮเชยา
29)	Joel	Joel	โยเอล
30)	Amos	Amos	อาโมส
31)	Obadiah	Obad	โอบาดีย์
32)	Jonah	Jon	โยนาห์
33)	Micah	Mic	มีคาห์
34)	Nahum	Nah	นาฮูม
35)	Habakuk	Kah	ฮะบากุก
36)	Zephanah	Zeph	เศฟันยาห์
37)	Haggai	Hag	ฮักกัยย
38)	Zechariah	Zech	เศคาริยาห์
39)	Malachi	Mal	มาลาคี

The New Testament

	ชื่อเต็ม	ชื่อย่อ	ชื่อในภาคภาษาไทย
1)	Matthew	Mt	มัทธิว
2)	Mark	Mk	มาระโก

	ชื่อเต็ม	ชื่อย่อ	ชื่อในภาคภาษาไทย
3)	Luke	Lk	ลูกา
4)	John	Jn	ยอห์น
5)	The Acts	Acts	กิจการของอัครทูต
6)	Romans	Rom	โรม
7)	1 Corinthians	1 Cor	โครินทร์ ฉบับที่ 1
8)	2 Corinthians	2 Cor	โครินทร์ ฉบับที่ 2
9)	Galathians	Gal	กาลาเทีย
10)	Ephesians	Eph	เอเฟซัส
11)	Philippians	Phil	ฟิลิปปี
12)	Colossians	Col	โคโลสี
13)	1 Thessalonians	1 Thes	เธสะโลนิกา ฉบับที่ 1
14)	2 Thessalonians	2 Thes	เธสะโลนิกา ฉบับที่ 2
15)	1 Thimothy	1 Tim	ทิโมธี ฉบับที่ 1
16)	2 Thimothy	2 Tim	ทิโมธี ฉบับที่ 2
17)	Titus	Tit	ทิตัส
18)	Philemon	Phlm	ฟิเลโมน
19)	Hebrews	Heb	ฮีบรู
20)	James	Jas	เยมส์
21)	1 Peter	1 Pet	เปโตร ฉบับที่ 1
22)	2 Peter	2 Pet	เปโตร ฉบับที่ 2
23)	1 John	1 Jn	ยอห์น ฉบับที่ 1
24)	2 John	2 Jn	ยอห์น ฉบับที่ 2
25)	3 John	3 Jn	ยอห์น ฉบับที่ 3
26)	Jude	Jude	ยูดา
27)	Revelation	Rev	วิวรณ์ *

* พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ (กรุงเทพฯ: สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 1971), น. III

ภาคผนวก ข

บ่อยครั้งที่สำนวนจากพระคัมภีร์ถูกนำมาใช้ในบริบทที่ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับความหมายเดิมเช่นเป็นไปในเชิงประชดประชัน หรืออย่างมีอารมณ์ขบขัน แต่ก็ยังยึดเหตุการณ์และคำพูดจากพระคัมภีร์เป็นหลัก ดังเช่นภาพที่นำมาประกอบสำนวนในข้อ 1, 13 และ 14

1. Let there be light

Let there be light

DESIGN : *Stylish lamps aim to set the mood*

Switch off the light or let lighting turn you on? Lovebirds may have a liking for romantic illumination in their nests. Likewise, home lovers may consider lamps as aesthetic accessories to brighten up living spaces besides functional purpose of dispelling the darkness.

Whether well-lit or dimmed, lighting provides the required ambience; and desk lamps, table lamps, floor lamps are lighting tools that can induce a sense of drama wherever they are located bedroom, living room or even at the entrance.

ในภาพนี้จะเห็นว่าโคมไฟธรรมดาดูจะมีศักดิ์ศรีมากขึ้นเมื่อใช้พระวาจาแรกของพระเจ้าเป็นเครื่องดึงดูดให้ผู้อ่านหันมาให้ความสนใจ

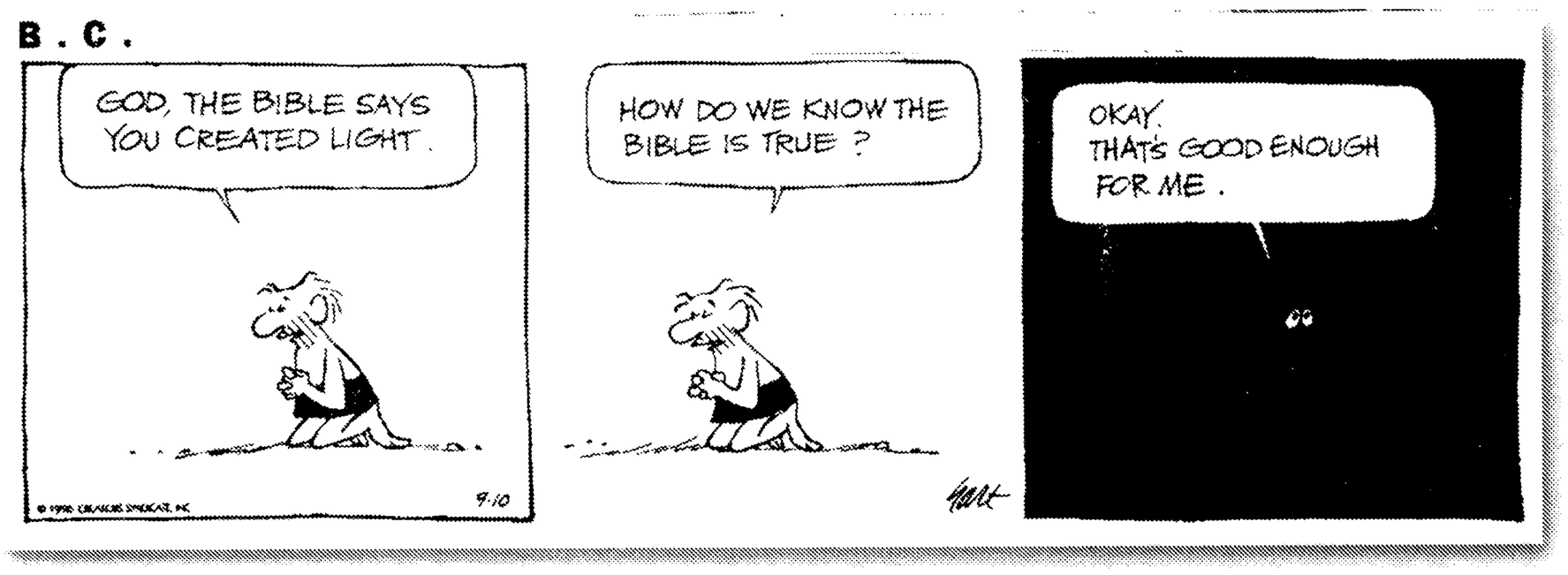

ภาพนี้ออกจะสะท้อนความสงสัยที่ซ่อนอยู่ลึก ๆ ในใจของมนุษย์เอง เกี่ยวกับอำนาจของพระเจ้า อารมณ์ขันช่วยทำให้ข้อสงสัย (ซึ่งทางศาสนจักรย่อมไม่พอใจ) ดูเป็นเรื่องตลกไป

13. you can't take it with you

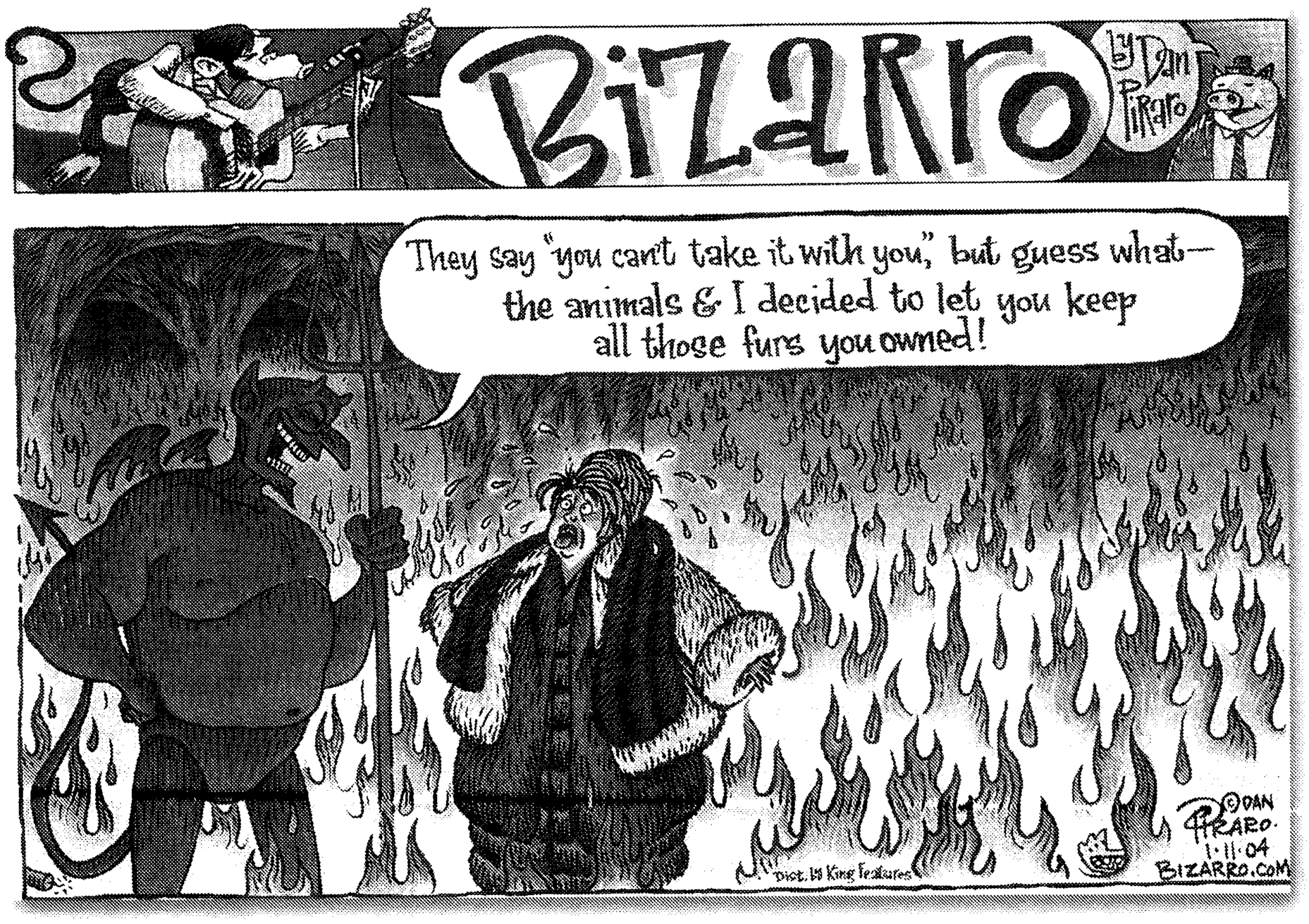

สำนวน you can't take it with you นี้ ถูกยืมมาใช้ในภาพนี้อย่างประชดประชัน โดยที่กลายเป็น you can take those fur with you เศรษฐีนีผู้นี้ดูน่าสงสาร เพราะเหมือนตกนรกสองต่อ ภาพนี้อาจใช้เป็นการต่อต้านการใช้ขนสัตว์ทำเสื้อผ้า วิธีการสื่อสาระโดยการอ้างถึงข้อความจากพระคัมภีร์ไบเบิลทำได้อย่างได้ผลยิ่ง

14. the prodigal son

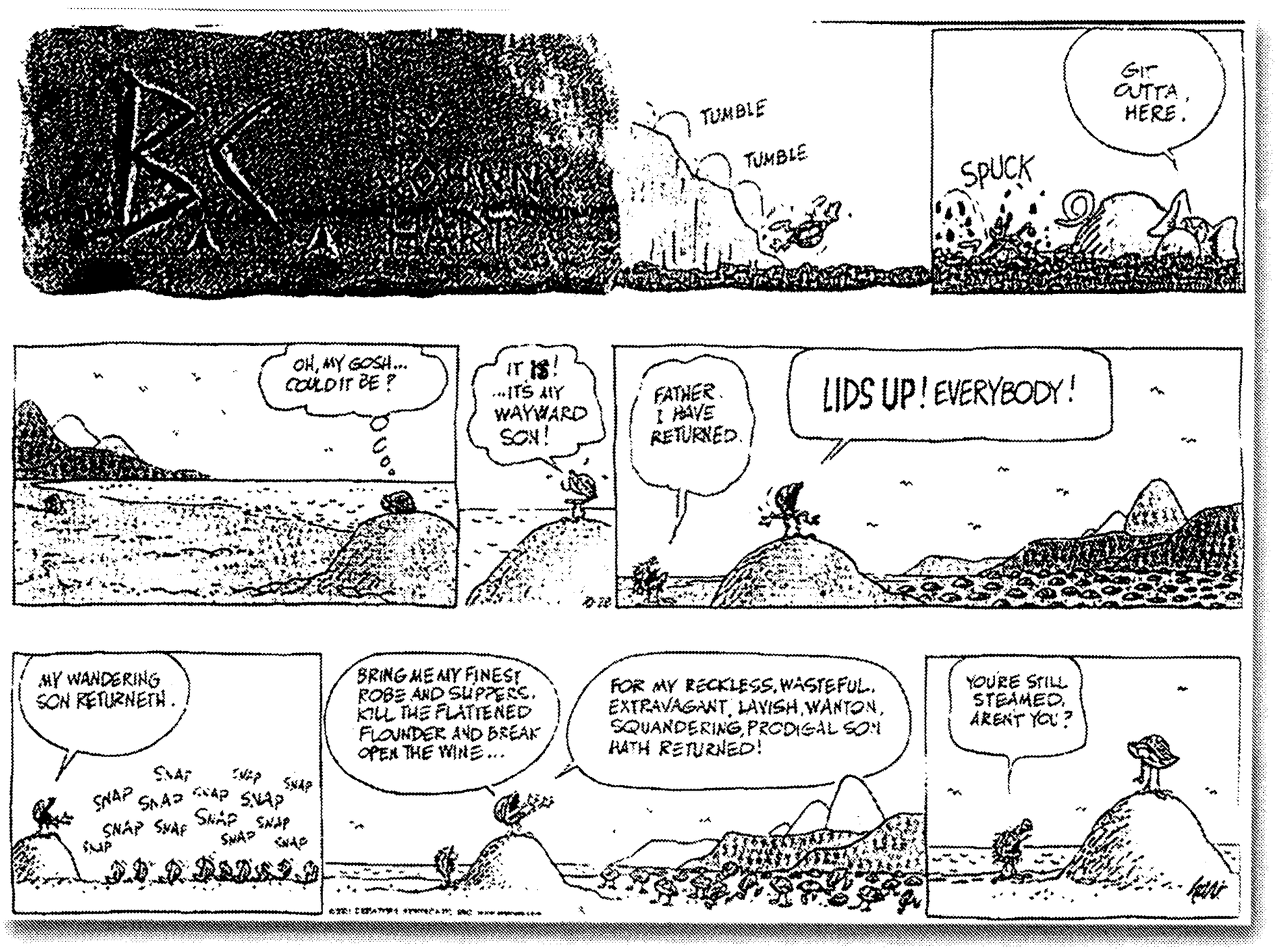

ลูกล้างผลาญ (สมบัติของพ่อแม่) ในกรณีนี้เป็นหอย แต่ดูพ่อยังจะทำใจรับลูก (ผู้กลับใจ) ไม่ได้ โดยดูจากการวิจารณ์พฤติกรรมในอดีตของลูกเสียยาว จนลูกพูดว่าพ่อยังแค้นไม่หายใช่ไหม

หมายเหตุ ภาพที่นำมาประกอบในภาคผนวกนำมาจากหนังสือพิมพ์รายวัน Bangkok Post